

Kirjallinen kysymys KK 191/2018 vp

Johanna Karimäki vihr ym.

Kirjallinen kysymys kehitysvammaisten työoikeuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on noin 40 000 kehitysvammaista, joista työikäisiä on noin 25 000. Heistä suurin osa, noin 15 000—16 000, käyttää sosiaalihuoltona järjestettäviä vammaispalveluita työ- ja päivätoiminnassa tai tuetussa työllistymisessä. Arvioiden mukaan vain 2 % työikäisistä kehitysvammaisista on palkkatyössä, vaikka noin 3 000 kehitysvammaista voisi työllistyä välittömästi palkkatyöhön oikeanlaisella tuella. Vammaisten työllistymisen tiellä olevia esteitä on syytä purkaa, jotta myös vammaisten työpanos saadaan maassamme käyttöön. Työ on väylä osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen sekä oman taloudellisen tilanteen parantamiseen.

Avotyö on sosiaalihuollon alaista palvelua eli työtoimintaa, joka toteutetaan tavallisella työpäivällä. Työtoiminnasta ei makseta palkkaa vaan työosuusrahaa, joka on keskimäärin noin 7 euroa päivässä eli noin 100 euroa kuukaudessa. Avotyötoiminnasta puuttuu työsuhdeturva: esim. henkilö ei kuulu työterveyshuollon piiriin eikä hänelle kerry työeläkettä eikä vuosilomaa. Avotyötä tehdään usein pitkiäkin aikoja ilman, että toiminta johtaisi työsuhteiseen työhön. Työtoiminnassa henkilö osallistuu työtoimintaan, jota toteutetaan työkeskuksissa. Henkilö saa työosuusrahaa keskimäärin 5 euroa päivässä.

Nykyisen kaltainen työtoiminta loukkaa kehitysvammaisten työoikeuksia. Työtoiminta pelkääntään palkattoman työn teettämisen muotona pitää lopettaa ja tilalle tarjota osallisuutta tukevaa toimintaa. Osa-aikaisesti työllistyneille ja niille, jotka eivät kykene osallistumaan palkkatyöhön, pitää olla mahdollisuus sosiaalihuoltona tarjottuun osallisuutta tukevaan toimintaan. Työllistymistä tukeva toiminta ei saa poissulkea osallisuuden tukea.

Kehitysvammaliiton tavoitteena on, ettei uusia avotyösopimuksia olisi mahdollista enää tehdä, vaan avotyötoiminta muutettaisiin määräaikaiseksi harjoitteluksi, jonka tavoitteena olisi avotyöntekijän palkkaaminen kyseiseen tehtävään. Uudessa työelämäosallisuutta koskevassa laissa tulisi määrittää palkkatyön ja työtoiminnan reunaehdot.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä kehitysvammaisten henkilöiden työoikeuksien edistämiseksi ja nykyisen kaltaisen työtoiminnan järjestelmän uudistamiseksi?

Kirjallinen kysymys KK 191/2018 vp

Helsingissä 17.5.2018

Johanna Karimäki vihr
Krista Mikkonen vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Ville Niinistö vihr
Emma Kari vihr
Antero Vartia vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Satu Hassi vihr
Heli Järvinen vihr